

cena 15,-

2/97

ZVAMENÍ DOBY

NEBEZPEČÍ

ANEŽ

ČÍM NAPLNIT
LIDSKÉ SRDCE?

**„Znát svou cestu,
to je devíza“**

Rozhovor s Evou
Veškrnovou

str. 8

C. S. Lewis

Muž,
který učil pustit
se na hlubinu

str. 13

Na zdraví!

... Ale čím
si připít?

str. 16

**Kronika
20. století**

1. světový ořes
(1914-1918)

str. 24

ZNAMENÍ DOBY - křesťanský pohled na svět. Ročník 29, číslo 2/1997. Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion s. r. o., vydavatelství a nakladatelství, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 - Sedlec, tel. objednávky 325528, redakce 90034532, fax 325165. Šéfredaktor Ing. Peter Polaško. Grafická úprava Ing. Pavel Bárta. Jazyková redakce Ivo Racek. Tiskne Naše vojsko Praha. Vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho výtisku Kč 15,-. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č. nov. 5094/95 ze dne 3. 2. 1995.

Jestli ještě existuje

otroctví?

V přeneseném smyslu

slova jistě ano.

Znamená-li otroctví,

že musíme, co třeba

nechceme,

a nemůžeme, co

chceme a čeho jsme

schopni – pak máme

na světě ještě veliké

množství různých

druhů otroctví.

EXISTUJE JEŠTĚ OTROCTVÍ?

EXISTUJE JEŠTĚ OTROCTVÍ?

Prožívají je lidé v okupovaných zemích, jindy jako důsledek terorismu nebo skrytého násilí v rodinách. Existuje porobení sociální, intelektuální i náboženské.

Otroci (které znala ještě zcela nedávná doba), dostávali pouta, okovy. Viditelné znaky, které měly vytvářet jejich sebepojetí. Měli přijmout otroctví jako neodmyslitelnou součást svého bytí. Přijmout ponížení jako samozřejmost.

Každý člověk má mít možnost vzdělávat se, pracovat, vyrůstat ve vhodném prostředí, jednat podle svého svědomí...

O zaručení těchto práv se snaží mnoho institucí. Snaží se o zajištění svobody pro každého. Dovolte mi však předložit několik typů okovů, které si často nasazujeme sami a kterých nás druzí těžko mohou zbavit.

Jako se otrok nemohl stát tím, kým být měl – svobodným, samostatně se rozhodujícím člověkem, tak se často ani my – „svobodní“ lidé 20. století – nemůžeme stát, kým bychom chtěli. Nejsme svobodní. Máme totiž ty okovy, maličké a nenápadné.

Sny

Je příjemné občas utíkat od tvrdé reality, pouštět si v mysli filmy... Představitost, fantazie je velmi užitečná, je předpokladem schopnosti tvořit. – Na tyto sny zde nemyslím. Myslím na útěk od reality. Když se odmítáme postavit před skutečnost, nazvat ji pravým jménem. Můžeme sem zařadit také romantické romány, které zkreslují představy o životě, nejrůznější typy filmů, různé vize a prapodivná proroctví o budoucnosti.

Taková snění nedovolí člověku být tím, kým by mohl být. Místo toho je jejich otrokem. Sněním

člověk neroste. Růst může jen tím, že jde za ideálem. Ideál má sílu. Marné snění nás oslabuje, stáváme se nesamostatní – jako otroci.

Nuda

Snění nemá příliš daleko k nudit. Snílek, jehož sny se neplní a který nemá ideál, za nímž by šel, propadá deziluzi nebo se nudí. Nuda, to je když už nemáme ideál, když už nemáme nic a nikoho rádi, když nevěříme. Nebo když na všechno pokrčíme rameny a zabydlí se v nás lhostejnost, když nám nic není dobré a vytváříme prázdno kolem sebe a hlavně v sobě.

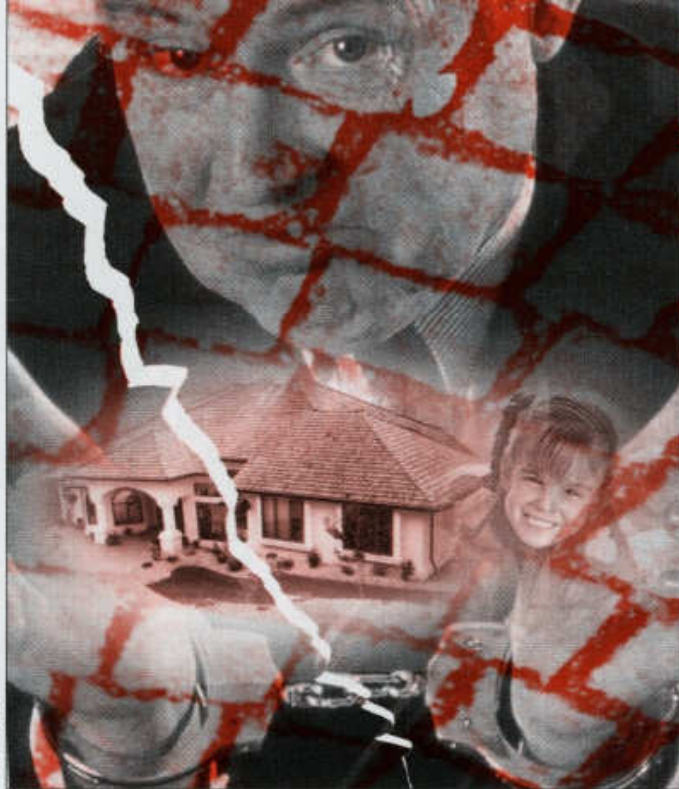
Jako se otrok nemohl stát tím, kým být měl – svobodným, samostatně se rozhodujícím člověkem, tak se často ani my – „svobodní“ lidé 20. století – nemůžeme stát, kým bychom chtěli. Nejsme svobodní. Máme totiž ty okovy, maličké a nenápadné.

Řekli jsme: „Nemá ideál.“ Ale bylo by dobré říct také: „Nemá životní cíl.“ Dokud se neorientujeme na jedno důležité, všelijak se na světě motáme. Dokud nemáme spolehlivé informace o světě, o jeho místě ve vesmíru a o našem místě na světě, děláme samé objížďky, vjíždíme do slepých ulic a nikam se nemůžeme dostat. Jsme unaveni a pak to třeba i vzdáme.

Takových je dnes mnoho. A někdy je jim sotva pár let.

Stud

Jeden z dalších pevných okovů. Snad ho začali vyrábět teprve nedávno. Myslím na stud projevit své city, vyjádřit své potřeby. Mnoho lidí se stydí slušně mluvit – neodpovídá to totiž bídě světa. Člověk se stydí, že potřebuje trvalý vztah lásky.

*„Jezero zamrzá od břehů,
člověk od srdce.“*

V. Holan

A tak člověku tvrdne srdce. Kvůli otroctví studu. Stydí se pak být laskavý k druhým. A pokud i oni už mají na srdci tvrdou skořápku, nemá sílu začínat znovu, bourat přehradu mezi sebou a jinými.

Je otrok, protože není, kým by mohl být.

Kritizování

Schopnost rozlišovat dobré od zlého, krásné od ošklivého – to je schopnost kritického přístupu. A ten potřebujeme.

Ale stálé kritizování spoutává nás i jiné. Klasik říká: „Kritizovat znamená říkat, jak bych to dělal, kdybych to uměl.“ (K. Čapek) Kdo se staví do role člověka vševědoucího, schopného vše vysvětlit, objevit všechny lidské pohnutky, kdo se nad vším inteligentně a ironicky usmívá – kritizuje, ten spoutává sebe i jiné. Takový člověk pokládá otazník za každou dobrou snahu druhých, zpochybňuje upřímnost a oddanost, vnáší smutek do radosti jiných, s potěšením zjišťuje, že se druhému dílo nepodaří, odhaluje skvrny na slunci... Svou ironií zmrazí každý vznikající kontakt, ponižuje a zabíjí naději.

Je tenhle otrok zlý? Nevím. Není mým úkolem to vědět. Mohu snad jen říct, že používá skalpel. A skalpelu nedokáže nic živého vzdorovat.

Pokud se nám zdá něčí touha nebo důvěra naivní, nemáme právo ji tvarovat podle svého modelu, nesmíme ji zesměšňovat a druhého ponižovat. Velká kniha – Bible říká, že máme druhého považovat za vznešenějšího než sebe. My otroci a otrokáři!

Ztráta odvahy

Dělá otroky z těch nejsilnějších, kteří mají velké cíle. Z těch, kteří chtějí něco lepšího pro sebe i pro bližní a něco pro to také dělají. Spočítá vám vaše neúspěchy, ukáže, kde jste byli slabí, předkládá fakta, aby podrazila vaše ideály. „Ty chceš udělat něco velkého? Podívej se na sebe!“ A hlodá a posmívá se.

Má velkou, kvalitní zbraň, stále se vtíravě ptá: „K čemu je to dobré?“

Jak se bránit takovému násilí? Neztratit naději. A nevzdat modlitbu. Ta přináší vítězství. Možná se cestou zraníte, ale dojdete.

Když ztratíte odvalu, když zmalomyslníte – to je konec.

* * *

Je ještě mnoho dalších druhů okovů a pout, které nám nedovolí být plně lidmi, Božími dětmi. Určitě sem patří nepřekonaná vnitřní vzpoura, pýcha, nenávisť, sobectví... Není malé a velké otroctví, je vlastně jen jedno: být odloučen od Boha. To se pak člověk stydí, bojí, neví, nemá odvalu, kritizuje, věří preludům – je sám a nedojde daleko.

Co s tím?

Když jsme od Boha daleko, vraťme se. Přijďme! Řekněme mu všechno, sami, v klidu, šeptem, nahlas nebo zcela tiše. Řekněme pravdu o sobě. I on nám nabídne pravdu, celou pravdu o nás samých, o světě, o budoucnosti. Zlomí okovy a dá nám svobodu.

PAVLA ŠUSTKOVÁ

Mnozí naši čtenáři vás znají z divadla nebo televizní obrazovky. Už delší dobu jsme vás však na ní neviděli. Čemu se dnes věnujete?

Divadlo jsem ze zdravotních důvodů musela opustit. Na televizní obrazovce se však objevuji i nadále, ne však už jako herečka, ale jako zpěvačka písní mluvících o zdraví, smyslu života a naději pro budoucnost, nebo jako propagátorka zdravotní reformy v pořadech zaměřených na zdravý životní styl, jako je třeba magazín Trend. Předmětem mého zájmu je dnes zdraví, a tak působím jako nezávislý poradce pro zdravý životní styl. Mým velkým pomocníkem je můj manžel, Bohumil Kempný, který se dietologií a výživou zabývá více než 20 let a sleduje všechny nejnovější poznatky lékařské vědy. Spolu s ním jezdíme po republice a pořádáme přednášky a koncerty se vzpomínáním – ve formě zábavy i osvěty. Po takových setkáních zpravidla následuje beseda s diváky, autogramiáda, prodej mých kazet a mé knížky... To je moje hlavní pracovní náplň. Občas vystupuji v rozhlase v některých publicistických pořadech. S manželem se také věnujeme poradenské činnosti. Více méně lidé za námi přicházejí z daleka i z blízka, abychom jim pomohli. Někdy pomůže dobrá rada, jindy třeba požehnaná bylinka; každý člověk je originálem, proto naše konzultace mívají individuální charakter. A věřte, že stále fungují Boží dary – též v uzdravování. Máme s tím velmi pozitivní zkušenosti, podmíněné vírou a důvěrou v Boží pomoc.

Jak jste se vlastně dostala k herectví a ke zpívání?

Moji rodiče se celý život věnovali dvojí profesi – ta druhá byla umělecká. Maminka překrásně zpívá. Tatínek byl humorista, konferenciér, skladatel, výborný muzikant, spisovatel svých „lidových vyprávění“. Dodnes si lidé vykládají jeho vtipy a průpovědky, aniž vědí, kdo je jejich autorem. Říká se, že jablko nepadá daleko od stromu, a myslím si, že v mém případě to starodávné přísloví bylo víc než pravdivé. Už ve 14 letech jsem zpívala v rozhlase a v televizi.

Kde všude jste vlastně působila? Snad každý herec má nějakou roli, po které touží, kterou si přeje jednou dostat. Povedlo se vám zahrát si svoji „vysněnou roli“?

Jsem velmi konzervativní – lokální patriot. Opomenu-li zájezdy, pak jsem především hrála ve Státním divadle v Brně. Snad k tomu přispělo i mé kolísavé zdraví a z toho vyplývající pohodlnost, časté odpočívání, relaxace, malá ctižádost. Obě dvě, já i moje sestra, jsme „jarní“ děti, já ale patřím k větším introvertům. V Praze jsem sice hostovala v několika muzikálech, ale několikrát opakovanou nabídku angažmá ve zdejších hudebním divadle jsem musela odmítnout.

V profesionálním divadle jsem hostovala už na konzervatoři, studovala jsem operní zpěv a zpívala dle nálad profesorů od ježibaby v Rusalce až po Mozartovo Alleluja. Navíc jsem ovládala džezgymnastiku a akrobatiku, takže jsem v umělecké sféře měla opravdu široké uplatnění. Po úspěšném konkursu do divadla v Brně se mi otevřela cesta k vysněným rolím. Vyzkoušela jsem si zahrát většinu hlavních rolí známých muzikálů a operet. Skutečně jsem mohla na divadle vyzkoušet a hrát všechno, o čem jsem snila.

Co vám divadlo dalo a co vzalo?

Divadlo mi dalo nekonečně mnoho životů, do kterých jsem se v rámci svých rolí vžívala. Divadlo je vlastně hra na život – náš život je jedno velké divadlo, to znáte, že? Jde o to, jak se obou rolí zhostíme. Co mi divadlo vzalo? Bylo to zdraví a manželství. Když dvacet čtyři let nejste večer doma a manžel je doma sám, není divu, že odejde hledat štěstí jinde.

Vraťme se k už zmiňovanému zdravému životnímu stylu, který propagujete. Co vás k němu vedlo?

Hned, jak jsem se narodila, už jsem marodila. V 5 měsících života jsem prodělala kalciiúrii, pak v 5 letech zánět myokardu, kdy mne maminka nosila půl roku na zádech do nemocnice a já denně brala strašné množství léků. Už v 7 letech mi odepérovali jednu ledvinu. Po operaci následoval několikaměsíční pobyt v nemocnici. Jak jinak jsem mohla ten čas vnímat než jako hrozné utrpení? Hospitalizací po nemocnicích bylo tolik, že si z mládí vlastně pamatuji hlavně špitály a školu. Musím říct, že jedno ani druhé mi však k srdci nepřirostlo. Snad ani pan Komenský by nedokázal, aby škola byla pro mne hrou, když jsem v nemocnici byla častěji než kdekoliv jinde. V dospělosti mne čekaly

„ZNÁT SVOU CESTU, TO JE DEVÍZA“

ROZHOVOR

S EVOU VEŠKRNVOU

Byla první dámou zpěvohry Státního divadla v Brně, kde vytvořila více než stovku především muzikálových rolí. Známe ji také z televizní obrazovky. Zpěvačka, herečka, dnes však především propagátorka zdravého životního stylu, autorka knížky „Divadlo, výživa a já“ a populární kazety „VYZNÁNÍ“ obsahující legendární křesťanské songy, v posledních měsících známá také jako sestra nové první dámy naší republiky – to je Eva Veškrnová.

ještě dvě operace a nutno přiznat, že ani divadlo člověku na zdraví nepřidá. Prkna, která znamenají svět, mi přinášela nepříliš zdravý styl života – kávu, kterou mi odborníci radili na nízký tlak, červené víno – prý na krvinky, ponocování, nucené kouření. Jevišťe má daleko ke zdravému životnímu prostředí – je tam množství těch nejhorších bakterií. Divadelní prach je snad horší než hornický a vy v něm musíte zpívat, tancovat, stepovat... Pak třeba stojíte zpocení v průvanu jeviště, mnohdy se zápallem plic a plná léků, v žáru silných světél reflektorů, oči se vám lesknou horečkou – a divák si myslí, že vášní... Každý týden jsem chodila na alergologii na různé injekce pro astma bronchiální a různé alergie. Nakonec moje ledvina přestávala plnit své funkce, měla jsem v ní kámen, písek, přišel chronický zánět, kolapsy – a já jsem ze svého milovaného divadla musela odejít.

K zdravému životnímu stylu mne přivedl vlastně sám Stvořitel života. Dal mi jasně na výběr: smrt, nebo život? Miluji život, mám silně vyvinutý pud sebezáchovy. Vybrala jsem si život – plnohodnotně směřující ke zdraví. Dnes už přesně vím, co chci.

Vzpomněla jste Stvořitele života – Boha. Jak jste k němu přišla?

Pocházím z velmi zbožné katolické rodiny. Byla jsem vychovávána v křesťanském duchu. S rodiči jsem chodila do kostela každou neděli. Ve svých šestnácti letech jsem poznala jistou skupinu věřících, kteří mne blíže seznámili s knihou knih. Bibli jsem přijala jako psaný zázrak. Pán Bůh mi v ní ukázal, co je v životě důležité a podstatné. Vedl mne k tomu, abych hledala. Byla jsem zvědavá dívka. Hledala jsem. Co všechno jsem během svého hledání poznala, s čím vším jsem se setkala, to by bylo na dlouhé vyprávění. Podrobně snad až v mé připravované knize, která má pracovní název „Jevišťe života“. Ne všechny zážitky jsou však sdílitelné. Všechno zkoumejte, dobrého se držte – to je moje zkušenost života a jsem za ni Pánu Bohu vděčná.

Co vám křesťanství dává?

Správnou orientaci v dnešní hektické době plné nejistot, kdy se lidé zmítají v různých naukách jako třtina ve větru. Znat svou cestu, to je devíza, které

Titul magnetofonové kazety VYZNÁNÍ (ROSA 1993)

si je nutné vážít. Nejsme sami na hledání. Pán Bůh nám ve své moudrosti nabízí důležitou možnost. „Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu.“ – Když jsem unavená, opakuji si tento biblický citát a po chvíli cítím, jak síla vstupuje do mého ubohého znaveného těla...

Miluji všechny ty biblické citáty, velmi mi pomáhají. Například z Kazatele se mi zvláště líbí jedna myšlenka, která je jakýmsi mým motem: „Hoře si ze srdce vyklid a drž si od těla zlo, vždyť mládí a úsvit jsou pomíjivé.“ V životě křesťana je velmi důležité pozitivní myšlení, mít víru, že nás Pán Bůh neopustí, a že co dělá, ví proč dělá, a já se pak ptám, proč se stalo to, co se stalo, co mi tím chce říct.

Chcete na závěr ještě něco vzkázat našim čtenářům?

Ano. Trápí-li snad i je nějaký neduh, ráda jim podle svých zkušeností poradím. Pokud chtějí, ať mi napíší třeba do vaší redakce.

Děkuji za rozhovor.

OTÁZKY KLADL PETER POLAŠKO

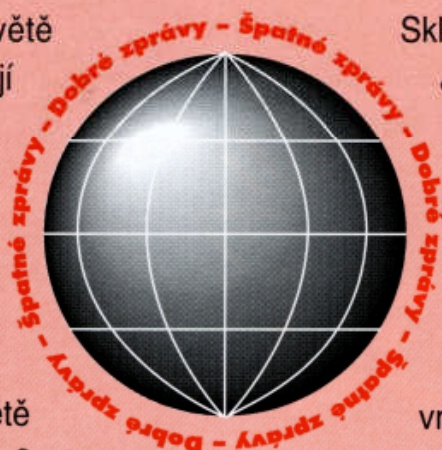
Nejprodávanější knihou na světě zůstává Bible. V loňském roce jí bylo v celém světě distribuováno téměř 531 milionů výtisků. Jak oznámila Německá biblická společnost, poptávka proti loňsku vzrostla o devět procent. Počet exemplářů Nového zákona distribuovaného na celém světě se zvýšil téměř o milion – z 11,3 na 12,2 milionu. Největší přírůstek poptávky byl vedle USA zaznamenán v asijsko-tichomořské oblasti. Jen v Číně byly rozděleny například v loňském roce tři miliony Biblí, v uplynulých deseti letech zde bylo vytištěno 15 milionů exemplářů Písma svatého. ■

K přepravě humanitární pomoci do Bosny bude česká Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj (ADRA) nadále využívat spolupráce s armádou. Uvedl to ředitel Adry ČR Rudolf Reitz, který koncem března do Výcvikové základny mírových sil OSN v Českém Krumlově přivezl jako první část takto přepravované pomoci 10 tun brambor.

Kontejner s nimi už odjel vlakem do Bosny společně s materiálem pro český prapor SFOR. Další zásilky humanitární pomoci, konkrétně potravin, léků a hygienických potřeb, by měly následovat stejným způsobem každé dva týdny.

Velitel českokrumlovské výcvikové základny Ludovít Cirok potvrdil, že armáda na žádost agentury ADRA a po dohodě s ní bude zajišťovat naložení humanitární pomoci do kontejnerů, jejich celní odbavení a přepravu do Bosny.

ADRA ČR již do Bosny dodala kolem 300 tun humanitární pomoci a jen loni tam její kamiony vyjely osmnáctkrát. ■

Skladatel Petr Eben dokončil operu Jeremias, kterou komponoval pro letošní květnovou scénickou premiéru v katedrále sv. Víta při festivalu Pražské jaro. Vyhověl tak objednavce Národního divadla a Českého rozhlasu.

„Jeremias je pro mne jakýmsi završením mé tvorby, největším tématem, na jakém jsem kdy pracoval; možná si objednavatelé představovali meditativní duchovní skladbu, ale tohle je drama,“ řekl Petr Eben o sedmdesátiminutovém díle napsaném podle divadelní předlohy Stefana Zweiga.

Titulní roli má za přítomnosti televizních kamer 25. a 26. května ztvárnit barytonista Ivan Kusnjer. Jeremiase bude inscenovat šéf opery Národního divadla režisér Josef Průdek s polským výtvarníkem Andrzejem Majewskim, hudební příprava bude dílem dirigenta Bohumila Kulínského.

„Zweigovo drama o starozákonním prorokovi mě fascinovalo nejen silou svého básnického slova, ale i aktuálním poselstvím a netušenou anticipací budoucnosti,“ vzpomíná skladatel na první setkání s tématem, které v sobě pak po léta nosil. Zweig psal drama během první světové války. Jako jeden z mála se podle Ebena proti ní vášnivě stavěl a chápal ji jako hluboký mravní omyl. „Tehdy ještě nevěděl, že vizionářsky předpovídá i genocidu v příští válce,“ připomněl autor.

Jeremiáš v prorockých snech vidí zničení Jeruzaléma, marně se však toto Boží poselství snaží předat židovskému národu, který je posléze vydán do rukou nepřítele. „Přijetí porážky však otvírá dveře pravdě a Bohu, který se svého lidu ujímá a vede jej od trosek pozemského Jeruzaléma k Jeruzalému nebeskému,“ pokračuje.

čuje autor a říká: „Zweig se zde dotýká tajemství lidského utrpení, oběti a cesty člověka k Bohu. I dnes je tato problematika více než aktuální.“

Církevní opera, v české hudbě zcela neobvyklý žánr, je jako hudebně dramatické duchovní dílo určena k provádění v prostoru kostela. „Měřil jsem u Benjaminu Brittena. Jeho opery psané pro kostelní prostředí také nemají víc než sedmdesát minut,“ prozradil skladatel, jehož Jeremias by měl v budoucnu patrně zaznít i v kostele na Brittenově festivalu ve východoanglickém Aldeburghu.

Libreto si Eben zpracoval sám podle německého originálu. „Teprve po zhudebnění jsem text překládal do českého jazyka, tak, aby se dal zpívat. Byla to pochopitelně těžká práce – vždyť přízvuky a akcenty má každý jazyk zcela jiné.“ ■

.....

Zakladatel sekty moonistů reverend Sun Myung Moon koncem listopadu loňského roku v argentinském Buenos Aires slavnostně zahájil vydávání nového týdeníku ve španělském jazyce. Na banketu uspořádaném při této příležitosti jej svým projevem podpořil i bývalý americký prezident George Bush, který Moona jako majitele amerického listu The Washington Times označil za „muže s vizí“.

„Chci pozdravit reverenda Moona, jenž je zakladatelem The Washington Times i tohoto nového listu,“ řekl Bush, který podle amerického deníku The Washington Post za řečnické vystoupení v Buenos Aires dostal 100 000 dolarů. ■

PODLE SERVISU ČTK
ZPRACOVAL PETER POLAŠKO

To, že Clive Staples Lewis, který se narodil roku 1898, napsal velice populární Letopisy Narnie, ví zřejmě každý průměrný čtenář, obzvláště pak ten dětský. Pokud bychom však měli jmenovat některá další díla, vzpomněli bychom si patrně už jen na výrazné Rady zkušeného ďábla či Velký rozvod.

Málokdo však ví, že tento profesor středověké a renesanční literatury (jímž se stal roku 1954 v Cambridge) je autorem téměř třiceti titulů s náboženskou a společenskou tematikou, a to především esejistického a apologetického charakteru. A zřejmě pouze Lewisovi znalci a obdivovatelé budou znát podrobnější informace o životě a díle tohoto pozoruhodného myslitele a spisovatele. Příběh o tom, jak se z přesvědčeného ateisty stal patrně „nejneochotnější a nejneradostnější konvertita na světě“. Je to příběh muže, který svůj život vydal Kristu a posléze do jeho služby i svůj spisovatelský um.

MUŽ, KTERÝ UČIL

PUSTIT SE NA HLUBINU

C. S. LEWIS

Své mládí, jak známo, prožil Lewis jako přesvědčený ateista, jenž na křesťanství pohlížel jako na jednu z mnoha mytologií, kterou si lidé vytvořili ke svému obrazu. Ostatně k tomuto pohledu ho jistě inspirovala i jeho dokonalá znalost středověké, renesanční a konečně i antické literatury.

V jednom ze svých dopisů svůj pohled na křesťanství komentuje více než výmluvně: „*Všechna náboženství, tedy všechny mytologie, abychom je nazývali pravým jménem, jsou jen vlastním výtvořem člověka... Tak vzniklo náboženství, totiž mytologie. Často též velcí lidé byli po své smrti považováni za bohy – jako Hérakles nebo Odin; také židovský filozof Ješua (jehož jméno jsme zkomolili na Ježíš) začal být po své smrti považován za boha; z toho vyrostl kult, který byl později spojen se starým hebrejským uctíváním Jahveho, a tak vzniklo křesťanství – jedna mytologie z mnohých.*“ (z dopisu A. Greevesovi, 12. 10. 1916)

O několik let později, v noci z 19. na 20. září 1929 dochází k jeho konverzi ke křesťanství, tedy k plnému přijetí Kristovy zvěsti. Na cestu víry ho přizvali a přivedli jeho přátelé J. R. R. Tolkien a H. Dyson. Lewis s nimi vede horlivé pře, až konečně po jedné celonoční urputné disputaci přiznává svou „porážku před Bohem“, o čemž vzápětí píše svému dávnému příteli Greevesovi: „*Dyson a Tolkien mi ukázali toto: kdybych se setkal s myšlenkou oběti v pohanském příběhu, vůbec by mi nevadila; dále, kdybych se setkal s představou boha, který se obětuje sobě samému... velmi by se mi líbila a byl bych jí zvláštním způsobem dojat; a dále, že představa umírajícího a znovu ožívajícího boha (Baldera, Adonise, Bakcha) mě podobně dojímala, pokud jsem se s ní nesetkal jinde než v evangeliích... Příběh Kristův je jednoduše pravdivým mýtem: mýtem, který na nás působí stejným způsobem jako ty ostatní, avšak s tím závratným rozdílem, že se **opravdu stal**.*“ (Předmluva z knihy *God in the Dock*)

Zkušenosti své i svých vrstevníků – z hledání smysluplného nasměrování života – velice vtipně zpracoval v knize *Poutníkův návrat*. Toto dílo je více než zdařilou reminiscencí klasické Bunyanovy knihy *Poutníková cesta*. Jedná se o popis života a cesty „hledáče“ Jana, který touží po vnitřním naplnění a poznání pravdy o smyslu svého života. Na své pouti se setkává s učením a skutky všech -ismů, které si lidé do té doby vytvořili.

O tom, že se Lewisův život skutečně proměnil, a to zejména v jeho vnitřním náhledu na věci a události, svědčí mnohá díla, z nichž některá jsou dnes chápána jako solidní apologetika vůči ateismu a různým duchovním proudům první poloviny tohoto století. Jeho záměr se mu obzvlášť daří formou beletristických děl. V nich za pomoci alegorických obrazů, ve kterých se vyhýbá vžitě křesťanské terminologii, sekularizovanému čtenáři čtivou formou nastiňuje ojedinělost, skutečnou podstatu a pravdivost křesťanského poselství.

Dětskému čtenáři přibližuje principy víry pomocí několikadílného alegorického příběhu *Letopisy Narie*. Ty jsou dnes mnohými považovány za prvotinu a klasiku tohoto literárního žánru. V *Letopisech*, stejně jako v *Kosmické trilogii*, čerpá z bohaté studnice středověkých legend a mýtů, aby je přetvořil do nového (a novodobého) příběhu, s jehož pomocí pak ilustruje určitou skutečnost. Totiž to, že zde existuje něco mnohem víc než pouhá legenda či mýtus – Boží inkarnace. Jinak řečeno: To, že Bůh se vtělil a přebýval mezi námi, je dějinná událost, která má hluboký význam pro život každého z nás.

Popsat principy zápasu mezi dobrem a zlem se mu znamenitě daří v *Kosmické trilogii*. V díle prvním – *Návštěvníci z mlčící planety* – pomocí dialogu dvou hlavních hrdinů odhaluje propastné rozdíly v podstatě křesťanství a materialismu; v *Perelandře* pak hlavní hrdinové zápasí o pravdivost mezi křesťanstvím a synkretismem (ve svých důsledcích až dábelským), kdy se souboj nejprve odehraje na rovině verbální, aby posléze přešel do roviny fyzické; a konečně v závěrečném díle nesoucím název *Ta obudná Síla*, jde o otevřený střet mezi dvěma skupinami lidí, přičemž jedna stojí na straně Boží a druhá na straně toho zlého. Ani v tomto případě však není vynechána odpovědnost jedince za jeho osobní rozhodnutí: hlavní hrdinové – manželský pár – jsou rozděleni oněmi protikladnými silami, kdy žena i za cenu vlastního fyzického utrpení hledá pravdu, zatímco její muž se ve jménu štěstí propůjčuje do služby zlu...

Lewis tedy své čtenáře, ať už v dílech beletristických či esejistických, citlivě a zároveň naprosto nekompromisně vede k bodu, v němž se každý musí vyrovnat s faktem, že je zde Bůh, kterému se každý z nás zodpovídá za svá rozhodnutí a své činy: „*Jak se domnívám, otázka zní, zda některá hypotéza po-*

krývá fakta tak dobře jako hypotéza křesťanská. Tato hypotéza zní, že Bůh přišel dolů do stvořeného světa, dolů k lidstvu – a vystoupil zpět, aby lidstvo vytáhl s sebou nahoru. Alternativní hypotézou není legenda, ani přehánění, ani zjevení ducha. Je to buď šilenství nebo lež. Pokud někdo není schopen najít jinou alternativu (a já nejsem), vrací se ke křesťanské teorii.

'Co si máme počít s Kristem?' Otázka nezní, co si s ním můžeme počít, je to veskrze otázka, co on si chce počít s námi. Ten příběh musíte přijmout nebo odmítnout...“ (Co si máme počít s Ježíšem?, z knihy *God in the Dock*)

Lewis je navíc autor, který se nebojí „vstoupit na hlubinu“. Nevyhýbá se žádnému tématu, které považuje za palčivé. Vyjadřuje se například k problematice postoje a vlastního vymezení se moderního sekularizovaného člověka vůči Bohu: „Starověký člověk přistupoval k Bohu (či dokonce k bohům) tak, jako obviněný přistupuje před soudce. Pro moderního člověka se role obrátily. On je soudcem; Bůh je na lavici obžalovaných. A člověk je docela shovívavým soudcem; může-li ovšem Bůh rozumně zdůvodnit, že je bohem, který dovoluje válku, chudobu a nemoci, je připraven tomu naslouchat. Soud může dokonce skončit tím, že Bůh je zproštěn viny. Ale důležitá věc je, že člověk je na soudcovské stoličce a Bůh na lavici obžalovaných...“ (Bůh na lavici obžalovaných, z knihy *God in the Dock*)

Neméně zajímavá je jeho vzpomínka na vztahy, které panovaly na škole, jejímž byl absolventem: „Ale největší zlo života v soukromých školách, jak to vidím, nespočívá ani v utrpení poskoků, ani v povýšené aroganci Šviháků. To byly symptomy něčeho mnohem přesvědčivějšího, co v dlouhodobé perspektivě může nejvíce ublížit chlapcům, kteří ve škole uspěli a byli tam šťastní. Řečeno duchovně, smrtelně

nebezpečné bylo, že život ve škole byl ovládán společenským bojem; mít úspěch, někam to dotáhnout, dosáhnout vrcholu a udržet se tam, to vše pohlcovalo veškerý zájem. Často tento zájem ovládá především dospělý život, ale nikdy jsem neviděl společnost dospělých, ve které by toto jednostranné zaměření bylo tak totální...“ (Světlo a stín, z knihy *Zaskočen radostí*)

Jeho slova, zejména ta, která se dotýkají smyslu a pravdivosti křesťanské zvěsti a víry, jsou přesně cílená a mají váhu i desítky let poté, co byla napsána: „Víra, jak o ní teď mluvím, je tedy umění držet se toho, co jste jednou rozumově přijali, bez ohledu na to, jak se vám mění nálada. Protože ta se mění nezávisle na názoru, který rozumem zastáváte. Vím to ze zkušenosti. Jako křesťan mívám nyní nálady, kdy se mi to vše zdá nanejvýš nepravděpodobné: jako ateista jsem ale zase mívával nálady, kdy se mi nesmírně pravděpodobné zdálo křesťanství. Tato vzpoura vašich nálad proti vašemu skutečnému já přijde tak jako tak. Proto je víra tak nezbytná ctnost: nevykážete-li své nálady do patřičných mezí, nebude z vás nikdy ani pořádný křesťan, ani pořádný ateista, ale jen bytost, která se potácí sem a tam a přikládá víru tomu či onomu podle výkyvů počasí či svého trávení. V návyku víry se proto musíme cvičit.“ (Víra, z knihy *K jádru křesťanství*)

„Onehdy jsem četl v nějakém časopise, že základní věcí je, jak smýšlíme o Bohu. Jak je Bůh nade mnou, toto tedy základní věcí určitě není! Důležitější, ba nekonečně důležitější je, jak Bůh smýšlí o nás. Opravdu, není důležité, jak my smýšlíme o Něm, snad jedině, pokud se to vztahuje k tomu, jak On smýšlí o nás...“ (Tíže slávy, z knihy *Přípitek zkušeného dábla a jiné eseje*)

Poutník Lewis je ze své pozemské cesty odvolán v listopadu roku 1963. Umírá v Oxfordu, sedm dní před svými pětadesátými narozeninami, po životě naplněném usilovným hledáním poctivého pohledu na sebe sama, společnost a kulturu, v níž žil, a konečně i v pravdivosti křesťanské zvěsti. Žel, po jeho odchodu zůstala citelná mezera, zvláště v oblasti „laické“ apologetiky. Jak kdosi trefně vyjádřil: „S odchodem C. S. Lewise odešel poslední velký křesťanský apologeta, jehož argumenty v sobě snoubily pravdu, logiku a poezii...“

PETR PLAŇANSKÝ

Voda – tichý společník

Proč jsme tak „nalití“? Jak pro nás voda pracuje? Voda pomáhá vytvářet napětí buněk a strukturu tkaniv. Bez vody by bylo naše tělo jen třicetikilovou hromádkou suchého prášku. (Rozdíl mezi takovou čerstvou a sušenou švestkou je asi každému jasný.) Voda tvoří vhodné tekuté prostředí pro celý metabolismus buněk i těla. Všechny chemické reakce, jejichž výsledkem je, že dýcháme, chodíme, spíme, že jsme schopni myslet nebo číst (třeba Znamení doby), se odehrávají ve vodním prostředí. Zjistilo se, že jich je více než sto tisíc(!) a všechny potřebují pro sebe vodu, tak jako zvuk potřebuje vzduch. Voda přináší kyslík a živiny k buňkám a rovněž i „vynáší“ smetí z buněk a těla. Voda pomáhá udržovat tělesnou teplotu. (Člověk a býložraví savci mají zvláštní schopnost – potit se. Vyloučený pot při svém odpařování spotřebovává tepelnou energii, která by jinak při práci způsobila naše přehřátí a „vypálení“.)

Žbluňk, žbluňk dovnitř

Proč pijeme a co se stane s vodou, kterou spolkneme? Pijeme, abychom buňkám poskytli dostatek tekutiny. Každý polknutý doušek tekutiny se dostane do žaludku. Je-li tam příliš mnoho potravy, tekutina zředí trávicí šťávy a musí se „protlačit“ dál a dál, přičemž strhává s sebou do střeva i části nestrávené potravy. To všechno může být příčinou trávicích těžkostí. (To je důvodem, proč se nedoporučuje přijímat během jídla příliš mnoho tekutin.) Ve střevu se voda obsažená v tekutině vstřebává přes sliznici střeva do krve a stává se její součástí. Když tekutina obsahuje příliš mnoho přísad (cukr, aroma, barviva a pod.), vstřebávání probíhá pomaleji anebo se voda vstřebává minimálně, protože tyto přísady ji „nepustí“ do krve. Důsledkem toho je malé množství vody v krvi a pocit žízně navzdory velkému množství vypité tekutiny.

Voda, která se dostala až do krve, slouží jako prostředí pro chemické reakce v samotné krvi, ale i jako transportní médium pro mnohé látky. Pomáhá také vytvářet správné prostředí uvnitř buněk. To, co jsme vypili, se tedy po nějakém čase stává

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

NA ZDRAVÍ!

ALE ČÍM SI PŘÍPÍ?.

Znáte ten vtip? „Plazí se chlapík dva týdny pouští, až se dostane ke studni...“ Těch vtipů, které takhle začínají, je dokonce víc. Nemám v úmyslu vyprávět vtipy, ale všimněte si, co je na tom člověku – kromě schopnosti plazit se – zajímavého? Je to jasné: dva týdny nejedl a nepil – anebo v nejlepším případě jedl a pil jen velmi málo. Jeho život už není závislý ani tak na krvavém bifteku nebo čočkovém karbanátku, jako spíš na obyčejné vodě. Tedy na tekutině, která je s námi od narození. Ba vlastně i před ním...

Ve vodě plaveme my celí, každá naše buňka. Rosa, déšť, sníh, řeky a moře – zdá se, že ji máme dost. A přitom ještě každý člověk má ve svém těle 50 – 60 % vody. A je nás 5 – snad i už 6 miliard! Více než polovina lidstva je – chemicky řečeno – čistá voda. (Tak proč ta lidská domýšlivost?) V našem těle je voda všude – nejvíce v krvi (91 %), v trávicích šťávách, svalech (70 %), orgánech. Ba dokonce i kost – o které by to nikdo neřekl – je asi z jedné čtvrtiny voda.

naším nejvnitřnějším prostředím, a proto je tak důležité zajímat se o to, co pijeme.

Žízeň a my

Voda je zkrátka a dobře pro nás tak důležitá, že bez ní vydrží člověk jen 2-4 dny. Hladovět je možné i dva měsíce, ale bez vody se můžeme dostat do bezvědomí velice rychle.

Proti nedostatku vody jsme, naštěstí, perfektně pojištěni: máme centrum žízně. Drobné chemické „laboratoře“ rozmístěné po celém těle dělají rozbor naší krve a tekutiny v buňkách (cytoplazma). Když obsah vody klesne pod normu, hlásí to centru v mozku. To pak vyvolá žízeň a my se začneme zajímat o kohoutek vodovodu (v tom lepším případě) nebo o kohoutek ve výčepu (v tom horším případě). Žízeň vzniká i vysušením sliznice úst. Žízeň je tedy nefyziologický stav, kterému je třeba předcházet. Jak? Čtème dál.

Co a kolik?

Nejjednodušší prevence žízně je pravidelný režim pití přiměřeného množství přiměřených tekutin. A zde narážíme na problém, který v České republice je určitě třeba řešit.

A) Přiměřená tekutina je totiž voda, nikoli známé vynálezy našich předků (pivo, víno, slivovice apod.).

B) Přiměřené množství pro dospělého je 6-8 sklenic vody nebo minerální vody s nízkým obsahem sodíku (Na) nebo zředěných bylinkových čajů denně. Během parných dnů a zvýšeného pocení je nutno zvýšit také přívod tekutin, a to na každý „ztracený“ kilogram o 4 sklenice. Jednou sklenicí rozumíme 2 až 3 dcl objemu.

Dobрым indikátorem pro správné zavodnění organismu je barva moče. Měla by být světlá až bezbarvá. Ani pro vodu neplatí názor, že „2,5 litru je dobrých, ale 5 litrů ještě lepších“. Dlouhodobý nadbytek tekutin nám totiž může škodit.

Kdy pít?

Pití vody si vyžaduje určitý režim. Den bychom měli začít vypitím 0,5-1 litru vlažné vody. A pak

v příjemné náladě následuje snídaně. Další tekutinu bychom měli pít až tenkrát, když už žaludek není plný. Rovněž není správné pít během jídla a těsně po něm. Ovlivňuje to nepříznivě trávicí pochody.

Všeobecně bychom měli přijímat tekutiny mezi hlavními jídly (mezi snídaní a obědem, mezi obědem a večeří a před spaním). Rychle zjistíte, že když budete používat tento systém pití, nebudete vůbec potřebovat jídlo zapíjet, ani nebudete mít celý den žízeň.

Účinek tekutiny na organismus

A. Dostatek vody

- vhodné prostředí pro látkovou výměnu
- přiměřené očišťování organismu
- ochrana před močovými kameny
- lepší prokrvení svalstva a nervového systému
- přiměřená stolice

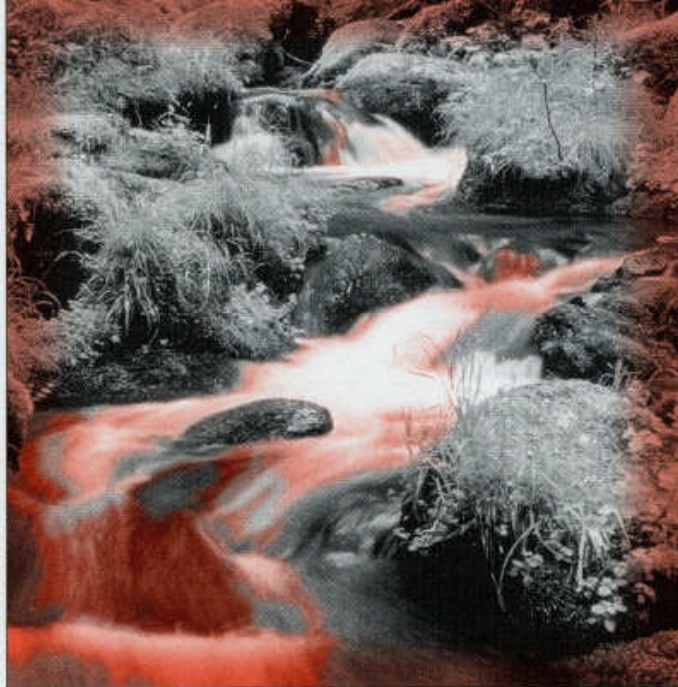
B. Nedostatek vody – dehydratace

- poruchy krevního oběhu
- bolesti hlavy
- ztráta koncentrace
- poruchy trávení
- poruchy močení
- možnost poškození ledvin a vzniku močových kamenů
- zácpa
- poruchy vnitřního prostředí organismu (při extrémní dehydrataci)
- ztráta pružnosti pokožky

Dosud jste byli zvyklí napít se až tehdy, když jste měli žízeň. Moje rada však zní: nepijte teprve tehdy, až vás přepadne žízeň. Zvykněte si pít ještě dřív, než vás k tomu žízeň přiměje.

Klíčící rostliny a plody

Klíčící rostlina vyžaduje vydatné zalévání, aby měla dostatek vláhy pro svůj rychlý růst. Dostatek vody vyžaduje i plod, aby vyrostl do správného objemu. Podobně je to s dětmi a staršími lidmi. Děti, zabrané do hry nebo povinností, si méně intenzivně

uvědomují jak žízeň, tak i její důsledky a nenapijí se ani tehdy, když už dospělý dávno vypil jednu dvě sklenky. Starší lidé zase vzhledem k fyziologickým změnám ve svém organismu pociťují žízeň méně. Postupné snížení citlivosti vůči nedostatku tekutin se projevuje poruchami trávení, nechutenstvím, bolestmi hlavy, ospalostí apod.

Nezapomeňte tedy, že nedostatkem vody jsou více ohroženy děti a starší lidé. Proto jim v rodině věnujte větší pozornost a především se jim postarejte o dostatek dostupných tekutin po celý den. Nabídněte sklenici vody každému, kdo to potřebuje.

Duha ať zůstane raději na obloze...

Kromě zmíněných nápojů nabízí dnes náš trh takřka duhový sortiment nealko. Tyto nápoje nemohou uspokojit potřeby organismu vzhledem k vysokému obsahu cukru, barviv a aromatizačních látek. Obsahují sice vodu, v ní jsou však rozpuštěny všechny ty barvy a chutě a ty se nerady zbavují „své“ vody. V organismu se „zuby nehty“ drží vody a všude ji následují. Organismus tak nedostane čistou vodu, ale barevný, ochucený roztok, který nemůže v podstatě použít. Proto máme po sladkém nápoji žízeň i nadále. Množství cukru, které „steče“ do žaludku hrdlem člověka, popíjejícího slazené limonády a vodu se sirupem, je skutečně obdivuhodné. Například mládež ve věku dospívání v Kanadě přijímá v nealkoholických a cola nápojích 50-70 kg cukru ročně.

Nenechme se svést reklamou, svou chutí a duhovou nabídkou chemického průmyslu! Nepodvol-

me se trhu, usměřňujme ho! V USA, západní, severní a jižní Evropě si získaly největší oblibu 100% ovocné šťávy a džusy. Jsou určitě lepším řešením než syntetické nápoje a pro výrobce mohou znamenat stejný zisk. Při koupi však buďte opatrní a přesvědčte se, že kupujete 100% šťávu, a ne nějaký nektar, který je sice lacinější, ale méně vhodný, protože je zředěný a oslazený značným množstvím cukru.

A pokud přesto potřebujete pít něco barevného a ochuceného, vyzkoušejte náš oblíbený nápoj: v litru vlažné vody důkladně rozmixujeme dvě-tři hrsti petrželové natě, procedíme (posekané zbytky využijeme v polévce, omáčce apod.) a v nápoji rozmixujeme 1 polévkovou lžící medu a dvě pol. lžíce citronové šťávy. Říkáme tomu „Parsley-cola“ (z angl. parsley – petržel) a chutná to opravdu každému. Namísto petrželové natě můžete použít libovolnou nať, kopřivy, špenát... Některé druhy jsou na chuť ostřejší, ale vyzkoušejte, co právě doma máte. Takový nápoj obsahuje hodně přirozených vitaminů, minerálů a fytochemikálií, o kterých si příště řekneme víc.

Nápoje a jejich použitelnost

A. Vhodné

- voda
- minerální vody s obsahem sodíku (Na) nižším než 400 mg/litr
- bylinkové čaje
- voda s výtažkem natí
- ovocné a zeleninové šťávy

B. Méně vhodné

- minerální vody (ostatní)
- černý čaj
- voda se sirupem
- ovocné nektary

C. Nevhodné

- barvené a aromatizované slazené nealkoholické nápoje
- alkoholické nápoje (pivo, víno, destiláty)
- káva
- kravské mléko (to už není nápoj, ale potravina!)

Teplé kontra ledové

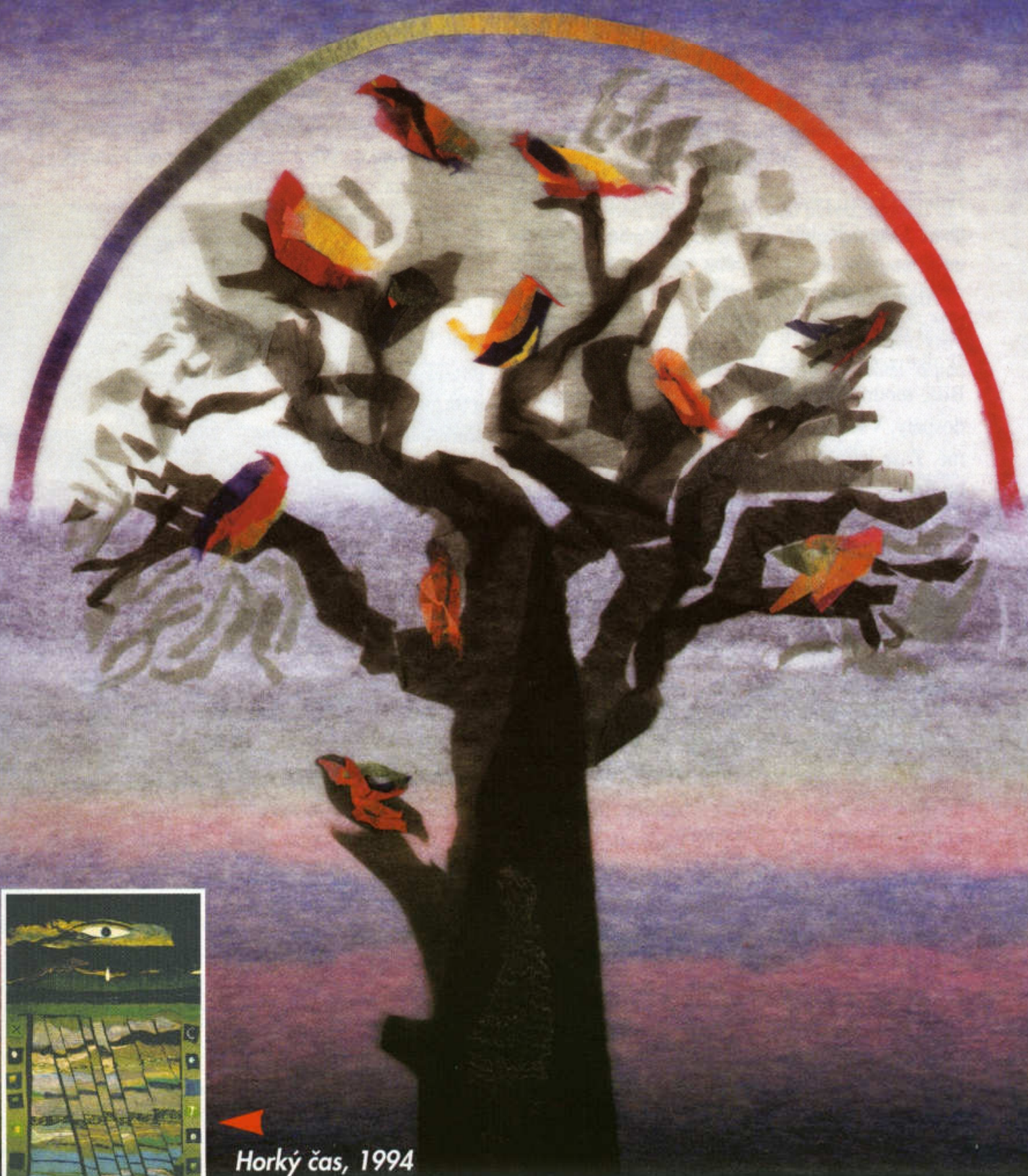
Nejen složení nápoje, ale i jeho teplota rozhoduje ve velké míře o tom, jak rychle a do jaké míry se tekutina v organismu využije. Jak? Jednoduše: ledový nápoj obsahuje ledově studenou vodu. Do krevního oběhu se však nemohou dostat ledově studené molekuly vody, a proto ústa, jícen, žaludek a střevo musí ledový nápoj nejdříve zahřát. To trvá nějaký čas. A to už nemluvíme o tom, že sliznice těchto orgánů dostanou pořádně zabrat. Nechci vám tvrdit, že všechno je třeba pít teplé, ale vlažný nápoj poskytne vodu organismu skutečně rychleji než nápoj studený. Víím, že v létě je příjemné vypít si studený pomerančový džus, ale jestliže budete mít opravdu žízeň a organismus potřebuje rychle dostat „zásilku“ vody, napijte se raději vlažného nebo teplého nápoje (bylinkového čaje, vlažné vody, minerálky apod.).

Nezapomeňte, že voda je všude, ale má jednu zvláštní vlastnost – vypařuje se, a tak je třeba stále ji doplňovat. Stále. Takže: Na zdraví – s čistou vodou!

MUDr. IGOR BUKOVSKÝ

ŽIVOT JE BÁSEŇ..., I KDYŽ MOŽNÁ VYPADÁ JAKO PRÓZA

Horký čas, 1994
 Krajina s východiskem, 1994
 Krajina se smutným okem, 1994
 (šité tapiserie)

Slovesné jaro
 (návrh plakátu), 1985

FOTO FILIP LAŠUT

Když se chlapec narodí, sněží. Sněží na rozkvetlý máj v zahradách. Bílé květy a bílé vločky se většinou obdivují jen z dálky, když sníh z hor shlíží do nížiny. Jsou však i místa, kde se objímají. Zá-
zrak nečekaného setkání.

Postupně přicházejí další barvy a zázraky. Chlapec vidí a poznává: maminka, tatínek, bratříček. Babička kreslí prstem do bledé mouky na desce na těsto. Dědeček stále s jehlou v ruce. Sešívá z pestrých kousků látky přikrývku jak včelí plást.

Máma mu dá tužku. Rychle čmárá po kuchyňském nábytku. První muka tvoření... V mateřské školce nové vodové. Barvičky plavou po papíru. Bílá, modrá, červená... Jako dítě chce být rychle dospělý. Všechno, co má, zdá se únavně samozřejmé. Zase jíst (tomu ale chutná), zase spát (neprobuďte ho), výlet do údolí. Tatínek udělá mlýnek na potoce a ložky z kůry.

Pak objeví svět knih. Čtení pod polštářem. Hlavně dobrodružné, hlavně fantastické. Ty sny o létání. Až za obzor tisíciletí. Až do budoucnosti – věčný mír a hojnost pro všechny... Kdy bude? Rychlík let...

Kdo jej ochraňuje? Před zářícím železem, nešťastně zasahujícím dětské oko, před bodavou bolestí v slepém střevu, před zuřivými koly motorky a jinými hrozbami... Kdo jej ochraňuje, to se neptá, utíká středoškolsky dál. Touha malovat. Touha být někým... Vyniknout... V malém městě. Velká historie spí? Velikáni na hřbitově, krásné kroje v muzeu. Za městem hučí tanky.

„Budeš moc zklamáný, když se nedostaneš na tu školu?“ Technika. Strojářina, stavařina – cokoli, jen to, po čem touží, to studovat nemůže. Vydrží však. Užitečné zklamání. Kdy to pochopí? Až jednou. Až když se zklame sám v sobě.

„Proč já? Co je víra? Co je pokora?“ Nechce vědět. Dostal citlivou a krásnou ženu, mají zdravé děti, jeho koníček jej živí – váží si toho vůbec? Ano, ale ještě něco hledá... Svět iluzí... Vystřízlivění přichází pomalu.

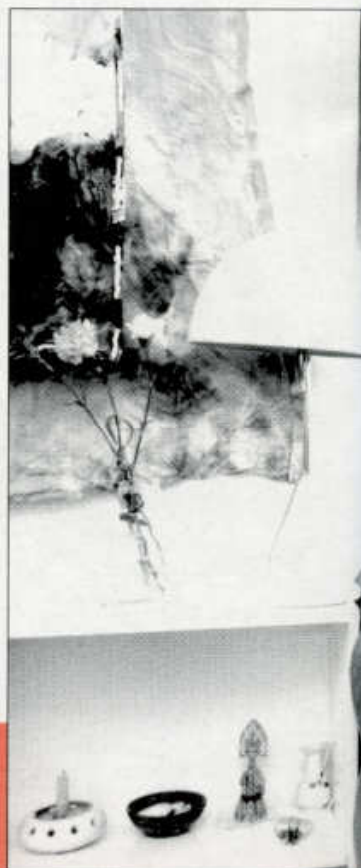
Rychlík let. Žádost. Kdo jej ochraňuje od palčivé žárlivosti a palčivé spoutanosti? Kdo jej ochraňuje na tenkém ledě? Ještě se neptá.

Dějiny se probouzejí. „Máme holé ruce!“ Naděje a vlajky v ulicích. Je to pravda? Co je pravda? Oznámení o biblickém kursu. Půjďme tam? Přivedl je Branko. Syn zasažený Slovem. Dominika je povzbudila. „Neboj se, maminko, Pán Ježíš nás zachrání...“

Nádherné, neopakovatelné chvíle, zázraky objevování. Poznání, že ta stará kniha – Bible – mluví lidskou, a přitom také nebeskou řečí. Chce nám dát věčné mládí.

Být Petrem je (nezasloužená) výhoda. Čteš evangelium a ihned víš, že je to i o tobě. Ta povaha... Důvěrně ji zná...

Snad každému z nás se už zdálo, že jej osud zavedl na

Peter Matis

se narodil v Martině roku 1953. Zde vyrostl a absolvoval i střední školu, zde žije a působí. Od mládí ho vedl zájem o výtvarnou činnost (ve velké míře ho ovlivňovalo domácí prostředí – matka byla kostýmová a textilní výtvarnice). V uměleckých aktivitách pokračoval i během studií na Slovenské vysoké škole technické v Bratislavě. Po ukončení studií na

stavební fakultě se oženil. V témže roce (1977) měl i první dvě samostatné výstavy v Bratislavě.

Je otcem dvou dětí – Branka (1978) a Dominiky (1979).

V r. 1978 byl přijat do evidence Slovenského fondu výtvarných umění, a tím začínají jeho profesionální výtvarné

nesprávnou školu, nesprávným směrem. Ale Akademie Krásného Poznání je otevřena. Když člověk poslechne volání. Učitel Ježíš je zve.

Nestydím se, že jsem jeho učeň. Mohu se dívat lupou i dalekohledem – je blízko, je všude. Oko se nikdy nenasytí krásou. Věřím na věčnost. On je dobrý. On je láska.

aktivitu. Věnuje se malování, kresbě, grafice, textilu, ale snaží se též o syntézu těchto disciplín. Vystavoval v řadě evropských zemích, ovšem jeho práce si našly cestu i do zámoří. Od roku 1983 působí jako výtvarník ve svobodném povolání. ■

Vedle Něj je volné místo i pro tebe a mnohá místa jsou ještě neobsazená. Čeká nás zázrak nečekaného setkání – protože on nás čeká už dávno. Přejde brzy, jak slíbil. Přijdou i další nepoznané barvy...

Už vím, kdo mne ochraňuje. Už vím, komu mám a mohu děkovat, že mi to všechno dal.

Když chlapec začne dospívat, chce být dítětem, Tvým dítětem, Otče náš.

PETER MATIS

„Od dětství mě fascinovaly určité věci... I to, že tužka nechává trvalou stopu, i to, že položením příčného dílce na dva stojící hranoly vznikne brána, která odděluje prostor vpředu od prostoru vzadu a zároveň je spojuje.

Od dětství mě překvapoval, ba až zarážel protiklad nekonečně malých a nekonečně velkých věcí. Tyto abstraktní i konkrétní věci mě od těch dob, a teď už jako výtvarníka, provokují k přemýšlení, k vyjádření, k zachycení.

Nejvíce však problém bytí, jeho původ, smysl a cíl.

Když se nám dilo podaří, obvykle přemýšlíme, komu můžeme být za něho vděční. Jistě – našim rodičům, učitelům, také sourozencům, bratrům a sestrám v církevním společenství, svým životním partnerům, dětem, spolužákům, kolegům a sousedům, a dokonce i těm, které známe jen letmo, a přece nás někdy povzbudili aspoň úsměvem.

Je to radost, když můžeme být vděční.

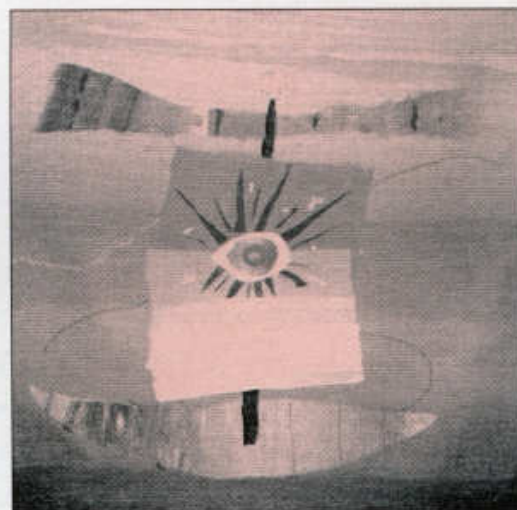
Všem, které jsme potkali, viděli a slyšeli.

Ale je tu ještě někdo, kdo si zaslouží náš dík. Je tu ten, kdo naladil naše smysly na krásno a dal nám schopnost ho prožívat a v rámci našich možností ho i vytvářet. Ten, který stvořil krásné a dokonalé věci tohoto světa a udržuje je (navzdory velké lidské snaze všechno spotřebovat). Ten, který je přítomen, přestože ho nevidíme, ale kterého cítíme, když naše srdce bijí v souzvuku a naše oči vyzařují přátelství a lásku...

On se nám sám představuje v biblických knihách jako alfa a omega, první a poslední, počátek a konec. Je to ten, který JE, který BYL a který PŘIJDE, který je jediná Cesta, Pravda a Život.“

PETER MATIS

(Z ÚVODNÍ ŘEČI NA VERNISÁŽI VÝSTAVY V TURČIANSKÉ GALERII V MARTINĚ, 1993)

Jasná loď (šitá tapisérie), 1993

(1914-1918)

Nazývají je stoletím očekávání, nadějí, zklamání a překvapení. Pojďme si je prohlédnout a zkusme se z něj něčemu naučit.

1914

Nádherné bylo léto r. 1914. Plné tepla, modré oblohy a syté zeleně. Stefan Zweig se tehdy procházel s jedním starým vinařem vinicemi nedaleko Vídně. Vinař mu řekl: „*Takové léto, jaké máme, jsme už dlouho neměli. Jestli to tak zůstane, bude víno jako nikdy. Na tohle léto budou lidé ještě vzpomínat.*“ Vzpomínáme dodnes.

Je s podivem, že většina lidí v Evropě vůbec onu napjatou atmosféru mezi státy necítila. O to větší bylo napětí v kancelářích kancléřů, ministrů a v generálních štábech. Německo se cítilo odstrčeno od koláče koloniálních území, který si uzurpovaly Anglie a Francie, a obávalo se ruského útoku. Srbsku se nelíbilo zabrání Bosny Rakouskem. Samo ji chtělo začlenit do velkoslovanské říše velkého Srbska. V tomto úsilí ho podporovalo Rusko, které bylo navíc spojencem Anglie a Francie.

Marx a Freud vnesli do vědomí vzdělanců myšlenku o jakýchsi osudových silách, které působí na člověka – ať chce, nebo ne. Tím byly myšleny síly ekonomických vztahů a pudy podvědomí. Zodpovědnost a tím i vina jedince za události se ztratila.

Je s podivem, že většina lidí v Evropě vůbec onu napjatou atmosféru mezi státy necítila. O to větší bylo napětí v kancelářích kancléřů, ministrů a v generálních štábech.

27. července 1914 si německý kancléř Theobald von B. Hollweg poznamenal: „*Osud mocnější než lidské síly visí nad Evropou a naším národem.*“

Německá vláda chtěla válku ze strachu a ctižádosti. Rakouská z rezignace a zoufalství. Když

Foto MICHAEL PHOTOBANK

KRONIKA 20. STOLETÍ

1. SVĚTOVÝ OTŘES

starý císař František Josef I. podepisoval manifest o vyhlášení války Srbsku, povzdechl si: „*Když má říše zaniknout, pak alespoň ať zanikne důstojně.*“ Ostatní země nechtěly válku vůbec. Přesto začala. Mezinárodní ovzduší bylo tak výbušné, že stačily dva výstřely. Stalo se to 28. 6. 1914 v Sarajevu a jejich původcem byl srbský student Gavrilo Princip. Zasáhly následníka trůnu Ferdinanda a jeho manželku. Tento atentát se stal záminkou k rozpoutání hrůz, o jakých dosud neměl nikdo ani tušení.

Naopak, když 1. 8. 1914 byla v Rakousku a Německu vyhlášena mobilizace, nadšené davy zaplavily ulice Berlína a Vídně. Miliony lidí jakoby znuděných desítkami let trvajícím mírovým životem vítaly válku jako určité zpestření života. Rekruti zpívali a volali: „*Do Vánoc jsme doma.*“ Jistý mladík si zapsal: „*Pro mne to bylo jako vykoupení z těžkostí, které mě tížily v mládí. Padl jsem na kolena, abych děkoval nebesům za to, že je mi dovoleno žít v takové době.*“ Ten mladík se jmenoval Adolf Hitler.

Válka

Zatím se tento válečný oheň rozhořel ve strašný, do té doby v celých dějinách nebyvalý požár, který zachvátil 37 států. 70 milionů vojáků ve zbrani operovalo v prostoru Evropy na 4 milionech kilometrů čtverečních. Hynuli pod palbou dosud nevídaných zbraní, rozstřílení z kulometů a roztrhání granáty, plíce rozežrány jedovatým plynem. Z nebe na ně padaly bomby z letadel, na útěku byli drceni pásy tanků. V moři se objevily ponorky a vedly krutou válku i proti obchodním lodím.

Bilance válečných hrůz byla strašná. Celkově přišlo o život 8 milionů lidí, 20 milionů bylo zraněno. Válečné náklady dosáhly takové výše, že kdyby se tato částka rozdělila mezi lidi, každý tehdy žijící člověk by měl zajištěnou stravu a bydlení do konce života.

A válka pokračovala. Ne do Vánoc 1914, ale celé 4 roky.

„*Kde byl Bůh?*“ – ptají se mnozí dodnes. Byl tam. Byl přítomen svým prorockým slovem: „*Co člověk rozsévá, to také sklízí.*“ A byl přítomen pro-

rockým slovem Ježíšovým: „*Povstane národ proti národu a království proti království...*“ V hrůzách této války se hroutily i naivní názory liberálních teologů 19. století, jako byl Schleiermacher, kteří hlásali, že Ježíš nepřišel člověka vykoupit z hříchu, ale jen učit a dát příklad, jak žít. Nenahlédl plně do hlubin pádu člověka, jehož narušenost nyní vystupovala v plné nahotě. Člověk totiž nepotřebuje jen učitele, ale také Vykupitele, který by ho osvobodil od něho samotného.

Marx a Freud vnesli do vědomí vzdělanců myšlenku o jakýchsi osudových silách, které působí na člověka – ať chce, nebo ne. Tím byly myšleny síly ekonomických vztahů a pudy podvědomí. Zodpovědnost a tím i vina jedince za události se ztratila.

Nové uspořádání

Jak válka pokračovala, stále více se ukazovalo, že se nejedná jen o střetnutí států a mocností, ale vůbec o nové uspořádání celosvětového pořádku. V Petrohradě, v tehdejší carské Rusku, které bojovalo na straně Anglie a Francie proti Německu a Rakousku, došlo v únoru 1917 k výbuchu nespokojenosti hladovějícího obyvatelstva. V deníku cara Mikuláše II. je u data 26. únor tento zápis: „*V deset jsem šel na mši... napsal Alici... procházel se... večer sehrál partii domina...*“ A to již pochodovaly hladové davy ulicemi Petrohradu s rudými prapory a transparenty „*Pryč se samoděržavím!*“

Únorovou revoluci v Rusku nevyvolali dělníci, bolševici nebo Kerenskij, ale rozkaz. Tento rozkaz dal velitel petrohradské posádky svým vojákům: „*Střel!*“ Vojáci odmítli, a přidali se na stranu dělníků. Vznikla prozatímní vláda. Car odstoupil. Rusko mělo šanci stát se demokratickou zemí. Advokát Kerenskij, který vedl prozatímní vládu, si zapsal: „*Rusko se probouzí. Stojí však mezi dvojí propastí: na jedné straně hroutící se trůn, na druhé anarchie bouřícího se lidu podporovaného bolševickými agitátory.*“

Nová vláda po odstoupení cara odevzdala proto okamžitě anglické a francouzské vládě seznam osob, které v žádném případě nesmějí propustit do Ruska přes své území. Na prvním řádku bylo napsáno jméno Lenin. Tento profesionální revolucionář žijící v té době v exilu v Curychu měl křesťanské rodiče. Sám ale náboženství nenáviděl. „*Není nic hnusnějšího než náboženství,*“ napsal Gorkému v dopise 13. 1. 1913. Nenáviděl zvláště opravdové

*Nikdo si nedovedl představit nic horšího,
než byla právě skončená válka.
Spisovatel H. G. Wells tehdy nadšeně psal:
„Tato válka bude znamenat konec válek...“*

duchovní, protože věděl, že lidé od nich přijímají křesťanské myšlenky, a že se nedají koupit. „*Miloval lidstvo a pro jeho štěstí prý šel do boje. Ale neměl rád lidi. Nehodnotil je podle jejich jednání a mravních vlastností, ale podle jejich názorů. Snášel jen ty, kdo přijímali jeho názory*“ – píše o něm někteří historikové.

Když se dověděl o únorové revoluci, chtěl do Ruska. Jak se tam ze Švýcarska dostal? Jediná volná cesta byla přes Německo. To bylo ale ve válečném stavu s Ruskem. Přesto mu to německé velení umožnilo. Či právě proto. Poslali ho do rozbouraného Ruska, aby tam vyvolal revoluci a ukončil tak válku proti Německu. To by pak mohlo svá vojska z východu stáhnout a napřít jejich síly proti Francii a Anglii na západní frontě.

Stalo se. Lenin přijíždí v dubnu 1917 do Ruska. To – rozvrácené válkou, hladem a revolucí – se potácí na pokraji úplného rozvratu. Vojáci mají dost války, ale Kerenskij chce stát po boku Anglie a Francie, dokud válka neskončí. Do této situace přijíždí Lenin. Není nevěřící. Má jen jinou víru. Víru ve světovou revoluci proletářů všech zemí. I Lenin věřil ve „znamení doby“. Tvrdil: „*Imperialismus je předvečer socialistické revoluce. Ta proběhne jako světový proces, a právě do něho vyústí tato válka. Ona je přede hrou světové proletářské revoluce.*“

Lenin revoluci nevytvořil, ani se nepříčinil o to, aby vzniklo rozhořčení dělníků a rolníků proti vládě. To vše zavinila katastrofální hospodářská situace země a válka. Lenin jen našel klíč, jak revoluční situaci proměnit v revoluci. Ten klíč tvořila jednoduchá hesla: „*Mír – půdu těm, kdo na ní pracují – chléb a moc dělníkům.*“ Slíbil všechno všem, protože jeho jediným cílem bylo uchopit moc.

Konec se blíží

To se také v říjnu 1917 stalo. Okamžitě oznámil, že Rusko vystupuje z války. Přesně tak, jak to německý generální štáb chtěl. Bolševici totiž nutně potřebovali mír proto, aby upevnili svou moc v zemi, kterou zachvátila občanská válka vyvolaná jednáním carových věrných generálů. Bolševici je postupně v krvavých střetnutích zlomili.

Zatím se však čtyři roky trvající nesmyslné vraždění chýlilo ke konci. Německá vojska na západní frontě ustupují. V Rakousko-Uherské říši rostla touha národů po samostatnosti. 17. 10. 1918 byla vyhlášena samostatnost Uherska. Poslední rakouský císař Karel I. chce ještě zachránit trůn vytvořením spolkového státu nebo federace. Marně. Říše se hroutí. Když 28. 10. 1918 Rakousko-Uhersko vyhláší kapitulaci, je v Praze vyhlášena samostatná Československá republika. Jejím prvním prezidentem se stává nejzasloužilejší bojovník za její vytvoření – profesor filozofie a politik T. G. Masaryk. Trvalo 300 let, než byly odčiněny následky Bílé hory.

Přestože Němci měli ve Francii a Belgii stále ještě devítimilionovou armádu, pro velitelský štáb jsou překvapující slova, jež prohlásí generál Lu-

Ludendorff: „Situace si žádá okamžité uzavření příměří, abychom se vyhnuli katastrofě.“ Císař Vilém II. nato odstupuje a mizí v Holandsku, Ludendorff v tmavých brýlích a v civilu ve Švédsku.

Tak se stalo, že při podpisu příměří v železničním vagonu v lese poblíž Compiègne 11. 11. 1918 nebyl na německé straně přítomen žádný důstojník, jen civilní zástupce prozatímní vlády Matthias Erzberger.

Nová Evropa

Konec války vítala zcela jiná Evropa než ta, která stála na jejím počátku. Tři velmoci, které se nejvíce

podílely na jejím vzniku, přestaly existovat: Rakousko-Uherská říše, Německá říše císaře Viléma II. a Rusko cara Mikuláše II.

Nové, samostatně si vládnoucí národy s optimismem vypluly na moře dějin. To ale ani v nejmenším netušily, jak strašlivé bouře je očekávají. Nikdo si totiž nic horšího, než byla právě skončená válka, nedovedl představit. Spisovatel H. G. Wells tehdy nadšeně psal: „Tato válka bude znamenat konec válek...“

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

YDAVATELSTVÍ ADVENT-ORION PRAHA NABÍZÍ

Eberhard Mühlan **MAMI, TATÍNEK ŘÍKAL...!** Komunikace s dětmi

Komunikace v rodině je jistě důležitá. Pokud se ale domníváme, že jde jen o rozhovor nebo o to, abychom své ratolesti sdělili svá nařízení, jsme na omylu. Jde přece také o naslouchání, o to, abychom slyšeli, co naše dítě říká, abychom rozuměli jeho způsobu přemýšlení. Komunikace je nedílnou součástí výchovy a jistě si zaslouží naši pozornost a zájem.

Brož., formát 11 x 18 cm, 64 stran, cena 43,- Kč.

ŠŤASTNÝ DOMOV

E. G. WHITEOVÁ

E. G. Whiteová **ŠŤASTNÝ DOMOV**

Jak ho vybudovat? Šťastné dětství, šťastný život ve šťastném domově – nezní to jako fráze? Ne, pokud štěstí nepovažujeme za produkt náhody nebo za perpetuum mobile. Cesta k pravým hodnotám života, jakými jsou harmonické manželství či hezké vztahy v rodině, nikdy nebyla jednoduchá. Vždycky však stálo za to ji hledat.

Průvodcem na takové cestě může být i kniha E. G. Whiteové. Mluví o mnoha problémech, které by v souvislosti s životem v rodině mohly zajímat i vás.

Brož., formát 11 x 18 cm, 160 stran, cena 73,- Kč.

K N I H Y S I M Ů Ž E T E O B J E D N A T N A A D R E S E :

Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 – Sedlec

PRVNÍ LIST KORINTSKÝM

DUCH LÁSKY

Proč byl tento list napsán?

Někdy kolem roku 48 po Kr. začal putující výrobce stanů jménem Pavel pracovat v řeckém městě Korintu. Jako Žid se účastnil pobožností v místní synagoze. Jako křesťan kázal o Ježíši. A v důsledku toho došlo ke dvěma událostem: Jednou z nich bylo povstání, které ho vedlo k tomu, že odešel z Korintu do Efezu, poté co zde pobýval pouhých 18 měsíců. Druhou z nich bylo založení sboru.

Brzy po Pavlově odchodu se však k němu dostaly znepokojivé zprávy o sboru, který založil: Přesná příčina jeho problémů je nejasná – možná, že Korintané padli za oběť tomu druhu „New Age“, kterému přemýšliví experti říkají *gnosticismus*. Možná, že je také ovlivnil židovský mysticismus. Nebo se možná jen stali obětí obvyklých pokušení, která pocházejí ze života v tak kosmopolitním přístavním městě, jakým byl Korint.

Jasně však je, že členové církve se nechovali dobře. Někteří domýšlivě tvrdili, že mají duchovní „dary“, které druhým chybí. Jiní zase popírali takové základní nauky, jako je vzkříšení z mrtvých. A další zašli dokonce tak daleko, že tvrdili, že křesťané nejsou vázáni společenskými pravidly regulujícími sexuální morálku. A Pavlův minulý pokus reagovat na jejich otázky dopisem zapříčinil snad ještě více sporů o otázky, jako jsou například rozvod, církevní kázeň a jídlo obětované modlám (viz 1 K 5,9).

Pavel se jim snaží tedy ještě jednou pomoci. První list Korintským není systematickou teologií, není to ani logické pojednání o roli Ducha svatého v životě věřícího člověka. Spíše je to pokus zabývat se specifickými problémy konkrétního sboru – na dálku. A když ho budeme číst, uděláme dobře, když si uvědomíme, že se vlastně dovídáme jen polovinu skutečného rozhovoru. Můžeme se totiž jen domnívat, co Korintané opravdu říkali nebo dělali, že přiměli Pavla napsat to, co opravdu napsal.

Co se z tohoto listu můžeme naučit?

Kdyby nic jiného, měl by 1. list Korintským zmařit jakoukoli naši touhu – kterou jsme kdy měli – po „starých dobrých časech“ křesťanství. Jsme daleko od modelu apoštolské čistoty, vždyť sbor v Korintu – to byla *špína*. Jeho členové bojovali, opíjeli se a dokonce páchali krvesmilstvem. A navíc – i když tyto věci dělali – tvrdili, že následují Ježíše!

Koneckonců, je pravda, že Ježíš křesťany varoval, aby nikoho „nesoudili“. A také jim zaslíbil vedení Ducha svatého. Takže vlastně jestliže nějaký člen sboru v Korintu řekl, že ho vedl Duch, aby něco udělal – i když to bylo něco opravdu ohavného – kdo proti tomu mohl něco říct?

Pavel musel – když se těmito problémy začal zabývat – velice opatrně definovat, co to znamená být „duchovním“ člověkem. Musel vysvětlit, že duchovnost není náhradou za konkrétní čin. A není také oprávněním ke špatnému chování. A jejím důsledkem by jistě neměla být domýšlivost nebo pýcha.

Duchovní člověk přece utváří svůj život podle života Ježíše Krista. A jak Pavel naznačil v 1 K 13, duchovní člověk je trpělivý, laskavý, nezávidí, ... nevychloubá se, ... nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch... Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy... vydrží, ... věří, ... má naději, ... vytrvá.

Opravdová duchovnost je – jinými slovy vyjádřeno – skutečně totéž, co pravá láska.

Slova, která potřebujeme znát

Achaia: římská provincie zahrnující jižní Řecko.

Apollos: Žid z Alexandrie, který se stal následovníkem nejprve Jana Křtitele, potom Ježíše Krista. Podobně jako Pavel i on cestoval po Římském impériu a šířil dobrou zprávu o Ježíši. Ačkoliv Pavel pečlivě zdůrazňoval, že on a Apollos jsou „jedno“, zdá se, že mezi jejich učedníky existovala určitá rivalita.

Duch/duchovní: V době, kdy byl psán tento dopis, rozdělovaly mnohé náboženské systémy lidi na dvě skupiny: na „světské“ a „duchovní“. „Světští“ lidé – to byli něco jako housenky, „duchovní“ lidé – to byli zase motýli. „Světští“ lidé byli začátečníci a „duchovní“ lidé byli zkušení. „Světští“ lidé měli realistic-

ké myšlení. „duchovní“ lidé vnímali pravdu spíše mysticky. A tak – jak to vyhovovalo jejich vznešenému postavení – „duchovní“ lidé nebyli vázání úzkostlivými drobnými pravidly a nařízeními, které se měly týkat jen „venkovských balíků“ tohoto světa.

Jazyky: Pokud jde o podstatu tohoto „daru“, názory expertů se různí. Někteří říkají, že to bylo extatické blábolení, a jiní zase, že to byl skutečný „cizí“ jazyk. Další tvrdí, že to byl legitimní dar Ducha svatého, ale nesprávně používán. Jiní se přiklání k více naturalistickému (nebo dokonce ďábelskému) vysvětlení.

Jídlo obětované modlám: Obchodní smlouvy, společenské události, organizace dobrovolníků – téměř vše, co se týkalo veřejného života v Korintu, zahrnovalo „posvátné“ jídlo v jednom z mnoha místních chrámů. Dokonce i maso na prodej v místních řeznictvích pocházelo s největší pravděpodobností z obětí, které byly zasvěceny nějaké modle, a pak znovu prodány. To představovalo pro členy církve problém. Jako křesťané neměli mít nic společného s modlářstvím. Ale nemít nic s *jídlem* – které bylo obětované modlám – to by znamenalo oddělit se od téměř každého kontaktu se společností. Je pochopitelné, že někteří křesťané se rozhodli jídlo, které bylo obětované modlám, nejíst. Je však rovněž pochopitelné, že jiní si jejich námitky nechali pro sebe a jídlo snědli a odůvodnili to tím, že jídlo obětované bohu, který neexistuje, se přece neliší od normálního jídla. S těmito rozdíly souvisí a je vlastně pochopitelné, že křesťané, kteří se na tuto záležitost dívali z různých úhlů, měli sklon se vzájemně nemilosrdně odsuzovat.

Korint: hlavní město Achaie a strategický námořní přístav. Pověst Korintu je lapidárně vyjádřena skutečností, že Řekové vytvořili sloveso ze jména tohoto města: „korintovat“ znamenalo smilnit.

Krispus Gaius: správce korintské synagogy.

Milost: Boží zachraňující láska k nám. Protestanti ji definují jako Boží ochotu odpouštět, katolíci jako jeho moc nás změnit.

Moudrost: Gnostikové učili, že „moudrost“ byla jakýmsi polobohem, který byl polapen v našem hmotném světě; a tak úkolem „duchovního“ člověka bylo – osvobodit ho. Na druhé straně židovští mystikové, kteří si brali

podněty z knihy Přísloví, hlásali, že moudrost je prostředkem, kterým se Bůh projevil v našem světě; tento pojem používali asi v tom významu jako my dnes *prozřetelnost*.

Pavel: římské jméno Saula – Žida z města Tarsu – který se stavěl proti křesťanství, jež chápal jako překrucování judaismu, pak se však obrátil, a proto ho začal šířit mezi pohany. Podnikl jako misionář tři cesty do severovýchodní části římského impéria a čtvrtou do Říma jako vězeň. Možná, že cestoval až do Španělska. Podle tradice však byl umučen v Římě.

Většina expertů se domnívá, že Pavel napsal 1. list Korintským, když byl v Efezu, tedy pravděpodobně kolem roku 54 nebo 55 po Kr.

Sosthenes: Skutky 18 hovoří o Sosthenovi, který – jako hlava korintské synagogy – vedl demonstraci proti Pavlovi. Když ho Římané odmítli soudit, dav napadl Sosthena. Mohl by to být muž, na kterého se Pavel odvolává jako na „bratra“ v 1 K 1,1?

Timoteus: rodák z Lystry v Malé Asii, který se setkal s Pavlem a stal se křesťanem kolem roku 49 po Kr. Jeho vyslání do Korintu zjevně nemělo úspěch – což je zřejmě ta skutečnost, která se zasloužila – zároveň s tím, jak to vyznívá z 1. a 2. listu Timoteovi – o jeho pověst nesmělosti.

V 1. listu Korintským najdeme

- „Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží.“ (1,18)
- „Všem jsem se stal vším, abych získal aspoň některé.“ (9,22)
- „Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.“ (10,13)
- „Láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá.“ (13,7)
- „Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni.“ (15,51,52)

ADVENT-ORION

SPOL. S. R. O. 325528

ROZTOČKA 5

160 00 PRAHA 6 KNIHOVNA

RÁDIO HLAS NADĚJE

**VYSÍLÁ
KAŽDÝ DEN**

v 10.00 a v 15.30 hod., v neděli v 10.00 a v 15.00 hod.

na krátkých vlnách v pásmu 49 m
na frekvenci 5,94 MHz (5940 kHz).

RÁDIO HLAS NADĚJE
Peroutkova 57, 150 00 Praha 5
tel./fax: 02/57 21 07 94

PRO VÁS

STŘEDISKO KORESPONDENČNÍCH KURZŮ
KOPANINY 13, 709 42 OSTRAVA

JE TU PRO VÁS!

NA UVEDENÉ ADRESE MŮŽETE DOSTAT BEZPLATNĚ MATERIÁL,
KTERÝ VÁM V JEDNOTLIVÝCH LEKCÍCH POMŮŽE ZÍSKAT
NOVÝ POHLED NA SEBE SAMA I NA UDÁLOSTI KOLEM NÁS.

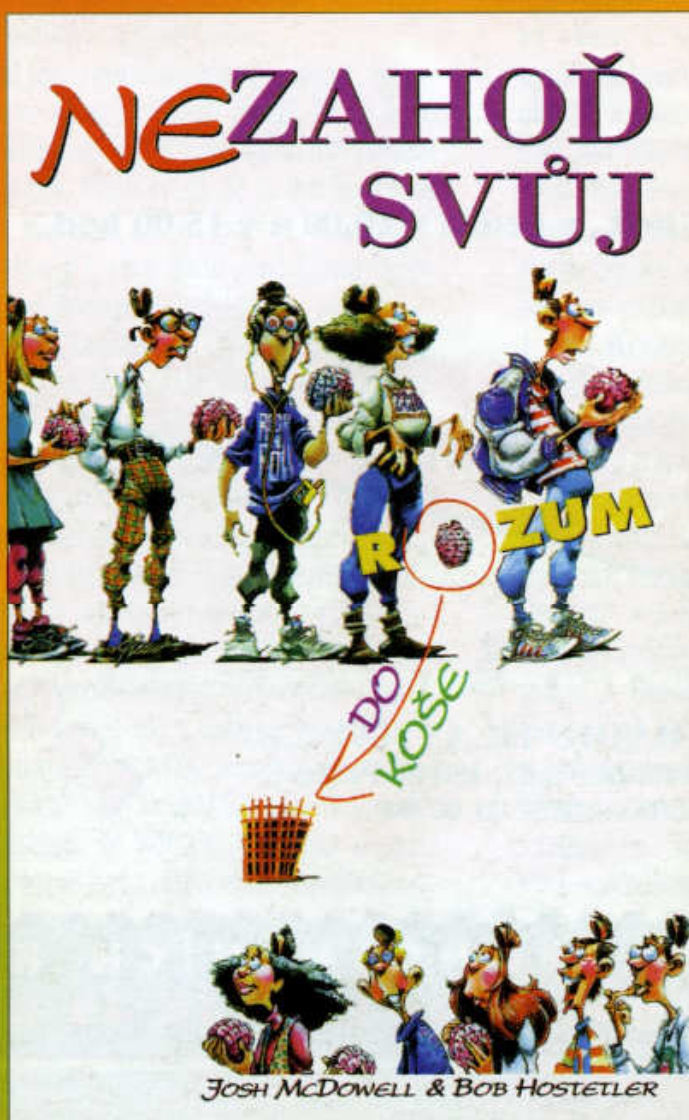
IMPULZY ŽIVOTA – KORESPONDENČNÍ KURZ PŘIBLIŽUJÍCÍ ZAJÍMAVÝM
ZPŮSOBEM AKTUÁLNÍ POSELSTVÍ BIBLE.

RODINA – KORESPONDENČNÍ KURZ, JEHOŽ AUTOREM JE ZNÁMÝ PSYCHOLOG
PROF. PhDr. JARO KŘIVOHLAVÝ. OSM LEKCÍ PRO ZLEPŠENÍ
ŽIVOTA A VZTAHŮ VE VAŠÍ RODINĚ.

Josh McDowell & Bob Hostetler

Nezahod' svůj rozum do koše

KŘESŤANSTVÍ.

Náboženství pouze pro slabomyslné nebo „naivky“? Nebo nějaké „opium“ určené jenom pro ty, kdo nejsou schopni unést realitu života, a proto jsou nuceni utíkat se do vymyšleného světa plného nepodložených bájí a mýtů? To jsou otázky, ze kterých vycházejí autoři této knížky, Josh

McDowell a Bob Hostetler, američtí publicisté, které znají čtenáři a posluchači v mnoha zemích světa. V knize se snaží na celou věc podívat z trochu jiné strany. Dotýkají se 42 nejrozšířenějších mýtů, jež se běžně tradují, je-li řeč o Bibli, Bohu či Ježíši Kristu, nebo také o křesťanství a životě vůbec. Každému z nich věnují jednu kapitolu a krok za krokem, s humorem a pochopením dokazují, že přemýšlet o křesťanství ještě neznamena, že svůj rozum musíme zahodit do odpadkového koše.

Brož., formát 11 x 18 cm, 224 stran, cena 88,- Kč.

Knihu si můžete objednat na adrese:

Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 – Sedlec